

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Listei serviciilor esențiale pentru mediul de afaceri și a Planului de acțiuni pentru digitalizarea acestora

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Listei serviciilor esențiale pentru mediul de afaceri și a Planului de acțiuni pentru digitalizarea acestora a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în comun cu Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, pe baza Raportului privind maturitatea digitală și experiența utilizatorului în accesarea serviciilor esențiale pentru mediul de afaceri. Ambele acțiuni au fost sprijinite de Programul Innovate Moldova, finanțat de Suedia și Marea Britanie.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul legal al elaborării proiectului rezidă în prevederile art. 6 lit. j) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare în scopul asigurării accesului, prestării, verificării, evaluării calității și modernizării serviciilor publice și Legea nr. 126/2023 privind afacerile la distanță, dar și alte acte normative privind digitalizarea serviciilor publice pentru companii.

Intervenția este direct subordonată implementării Strategiei de Transformare Digitală 2023-2030, contribuind nemijlocit la realizarea Obiectivului general nr. 3. ”Crearea unei economii digitale inovatoare și reziliente”, în special prin măsura specifică nr.2 ”Dezvoltarea și promovarea serviciilor publice digitale esențiale pentru companii”.

Necesitatea acestei intervenții este susținută de următorii piloni strategici:

- Implementarea Planului de Acțiuni al Strategiei: Proiectul operaționalizează ținta strategică națională de „100% Digital”, prioritizând acele momente-cheie din ciclul de viață al unei afaceri (înființare, gestionare, închidere) care generează cel mai mare impact economic prin digitalizare integrală și optimizarea experienței utilizatorului (UX) până la finele anului 2026.

- Alinierea la Agenda Europeană: Proiectul transpune la nivel național bunele practici ale Uniunii Europene, fiind corelat cu Regulamentul (UE) 2018/1724 privind înființarea unui portal digital unic (gateway). Acesta adoptă metodologia europeană *eGovernment Benchmark*, evaluând serviciile prin prisma a 20 de indicatori de performanță și 9 momente-cheie de business, asigurând astfel interoperabilitatea și competitivitatea mediului de afaceri moldovenesc pe piața unică, printre care sunt în primul rând înființarea și închiderea unei afaceri, precum și desfășurarea operațiunilor curente de administrare a afacerii.

- Eficientizarea prin Principiul „Once-Only”: În concordanță cu obiectivele de simplificare administrativă, inițiativa accelerează implementarea principiului „once-only”, scutind mediul de afaceri de furnizarea repetată a datelor pe care statul deja le deține, fapt ce va genera economii administrative estimate la 180 milioane MDL anual doar în relația cu Agenția Servicii Publice.

- Consolidarea inițiativei „Contactless Business in Moldova”: Proiectul oferă cadrul juridic necesar pentru validarea listei serviciilor esențiale și a planului de acțiuni aferent, eliminând barierele birocratice care împiedică în prezent realizarea viziunii unei economii complet digitale pentru antreprenori, diaspora și investitori străini.

La baza proiectului este Raportul privind maturitatea digitală și experiența utilizatorului în accesarea serviciilor esențiale pentru mediul de afaceri, elaborat la solicitarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și a Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, în cadrul inițiativei „Contactless Business in Moldova” („Afaceri la distanță în Moldova”). Evaluarea realizată pe platforma Consiliului Economic s-a concentrat pe profilul economic al evenimentelor din viață, s-a materializat în Raportul privind maturitatea digitală și experiența utilizatorului în accesarea serviciilor esențiale pentru mediul de afaceri.

Suplimentar, se impune ca prezenta Hotărâre de Guvern să între în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Această urgență este dictată de:

- Necesitatea prioritizării imediate a acțiunilor stabilite pentru anul 2026, având în vedere că procesul de implementare vizează un orizont de timp restrâns (următoarele 9 luni).
- Impact economic rapid prin eliminarea barierelor birocratice artificiale prin schimbul de date automatizat între autorități, esențial pentru a permite deschiderea, gestionarea și închiderea afacerilor complet online.

Chiar dacă se impune percepția generală ca unele din aceste acțiuni sunt deja digitalizate sau sunt în proces, realitatea demonstrează că mai multe instituții nu țin cont de necesitatea actualizării ciclice a serviciilor digitale, având în vedere dinamica transformării digitale. Serviciile esențiale pentru antreprenori necesită reînnoire periodică (cel puțin o dată la 3 ani), iar intrarea în vigoare imediată asigură că actualele intervenții nu sunt decalate față de evoluția tehnologică și necesitățile curente ale investitorilor.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Guvernul Republicii Moldova prioritizează îmbunătățirea mediului de afaceri prin digitalizarea amplă și simplificarea serviciilor publice cheie. În noiembrie 2023, la solicitarea membrilor săi, Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru a inițiat proiectul „Contactless Business in Moldova” („Afaceri la distanță în Moldova”). Această inițiativă esențială își propune să digitalizeze integral serviciile publice pentru business pe parcursul întregului ciclu de viață al companiilor (înființare, gestionare și închidere), oferind antreprenorilor, diasporei și investitorilor străini posibilitatea de a desfășura activități economice în Moldova în mod complet online. Acest efort abordează direct obiectivele de reducere a birocrăției și a costurilor administrative, nu contrazice obiectivul general privind ”100% digital”, dar vine să stabilească drept prioritate pentru anul 2026 digitalizarea serviciilor esențiale pentru business și îmbunătățirea experienței utilizatorului, bazându-se pe o listă prioritară de servicii cheie și rezultatelor interacțiunii cu comunitatea de afaceri din RM.

MDED și Consiliul Economic scanează periodic legislația, dar și materializează dialogul public-privat pentru un mediu de afaceri mai bun prin digitalizare, prin elaborarea periodică și promovarea spre aprobare a unor pachete legislative de dereglementare și digitalizare, printre care în acest context sunt relevante Legea nr. 175/2021, Legea nr. 126/2023, Legea 144/2025, etc. Cele mai importante intervenții legislative în acest domeniu au vizat:

- Înregistrarea, lichidarea și modificarea de la distanță a documentelor constitutive ale companiilor;
- Obligația autorităților publice de a utiliza semnături electronice și documente electronice, precum și servicii electronice, cu introducerea de sancțiuni pentru împiedicarea cerinței beneficiarului serviciilor la distanță;
- Solicitarea și obținerea deciziilor autorităților publice preponderent în format electronic, a certificatelor, extraselor și a altor documente permissive;
- Utilizarea semnăturii electronice calificate în relațiile de muncă și promovarea interacțiunii la distanță între angajator și angajat, inclusiv încheierea și modificarea contractelor individuale de muncă pe baza semnăturii electronice;
- Eliminarea unui număr mare de trimiteri în legislație la „prezentarea documentelor originale” și la „cererile scrise de mână”, împreună cu revizuirea legislației civile privind definirea „forme scrise” și „forme electronice” a documentelor;
- Introducerea e-Notariatului, stabilirea regimului juridic al activităților notariale electronice și descrierea particularităților activității notariale electronice, cerințele pentru acțiunile notariale electronice, modalitățile de întocmire, semnare, înregistrare și arhivare a documentelor notariale electronice;
- Obligația autorităților de a utiliza semnătura și documentul electronic, cu sancțiuni pentru refuz acolo unde acest lucru este posibil tehnic, excludere cerințe obligatorii de prezentare a documentelor în original și a semnăturii olografe, acolo unde este posibil de

utilizat formatul electronic, acces la semnătura electronică în consulate, recunoașterea unilaterală a semnăturilor electronice din UE;

- Prevederea obligatorie a versiunii în limba engleză a formularelor și ghidurilor publice pentru afaceri (cereri formale, documente de constituire, acte permissive, interacțiunea cu I.P. Agenția Servicii Publice, etc.);
- Acordarea codurilor personale de identificare (IDNP) străinilor (investitori și angajați), ca element indispensabil pentru înregistrarea și gestionarea afacerilor la distanță, inclusiv accesul la identitatea digitală, identificare la distanță, servicii notariale și de plată, etc.;
- Legalizarea muncii la distanță, clarificarea reglementărilor privind salariile, impozitele, contribuțiile sociale, asigurarea medicală, securitatea și sănătatea în muncă, permisele de ședere și de muncă etc.;
- Identificarea la distanță a beneficiarului - cetățean străin, în primă instanță a celor din UE;
- Crearea cadrului legal pentru nomazii digitali;
- Actualizarea prevederilor privind înregistrarea electronică în registrele de stat pentru persoane juridice și întreprinzători individuali;
- Informarea online privind locurile de muncă pentru persoane cu dizabilități și excludere penalități pentru antreprenori în acest caz;
- Crearea de platforme integrate de servicii pentru business de către agenți privați, etc.

Pentru operaționalizarea de mai departe a acestei inițiative, se pune accent și pe implementarea unor componente cheie de infrastructură digitală, inclusiv platformele de Identificare Digitală a Clientului (eKYC), eNotariat, noul Registru de Stat al Persoanelor Juridice (RSUD), Portofelul Digital (EVO), etc.

În urma evaluării efectuate de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în colaborare cu Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, s-a constatat că, indiferent de eforturile depuse, la situația ianuarie 2026, nu există vreo listă agreată de servicii esențiale pentru business, o evaluare independentă a maturității digitale a acestora și, în special - a experienței utilizatorilor în utilizarea serviciilor digitale esențiale pentru afaceri din perspectiva inițierii, administrării și încetării activității de întreprinzător.

La solicitarea autorităților, Fundația pentru Dezvoltare din Republica Moldova (FAM), prin intermediul proiectului Innovate Moldova a decis să acorde finanțarea pentru efectuarea unei astfel de evaluări care, în final se propune a fi utilizată pentru efectuarea intervențiilor regulatorii și tehnice pentru identificarea serviciilor esențiale pentru afaceri, evaluarea experienței utilizatorilor aferente solicitării și consumării acestora, precum și identificarea acelor servicii care urmează a fi îmbunătățite/revizuite/remodelate.

Astfel, obiectivul principal al acestei inițiative este, în primul rând, validarea și aprobarea listei prioritare a serviciilor publice cheie, necesare întregului ciclu de viață al afacerii în Republica Moldova (înființare, administrare și închidere), pe baza unui proces amplu de consultare coordonat de Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, precum și pregătirea documentației necesare pentru aprobarea unui set de măsuri pentru digitalizarea acestora pentru 2026 și aprobarea acesteia prin hotărâre de Guvern.

În al doilea rând, misiunea va consta în evaluarea cuprinzătoare a maturității digitale și a experienței utilizatorului (UX) acestor servicii, identificând barierele specifice de natură reglementară, procedurală și tehnică ce împiedică în prezent realizarea viziunii „Contactless Business in Moldova” („Afaceri la distanță în Moldova”), precum și pregătirea lansării acesteia până la sfârșitul anului curent.

Această evaluare a maturității digitale și a experienței utilizatorului (UX) serviciilor publice pentru afaceri este esențială. Scopul său este identificarea sistematică a lacunelor operaționale și legale rămase, a redundanțelor și a zonelor de îmbunătățire a UX, asigurând că mediul de afaceri beneficiază de soluții optimizate, „digital-first”. Evaluarea a pregătit terenul pentru validarea listei serviciilor cheie pe baza consultărilor cu comunitatea de afaceri și autorități, prioritizarea serviciilor rămase pentru digitalizare pe parcursul anului 2026 și

stabilirea bazei pentru branding-ul și lansarea programului „Contactless Business in Moldova”.

Această inițiativă este pe deplin aliniată la agenda națională de transformare digitală a Moldovei și la angajamentele asumate în cadrul acordurilor internaționale, în special în contextul integrării europene și dezvoltării unui mediu de afaceri competitiv și transparent.

Cadrul normativ aplicabil include Legea nr. 175/2021 și Legea nr. 126/2023 privind digitalizarea serviciilor, Legea nr. 81/2004 privind investițiile, Codul Civil nr. 1107/2002, Legea nr. 38/2008 privind protecția mărcilor, Legea nr. 50/2008 privind invențiile, Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor, Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială și Legea nr. 1153/1998 privind cadastrul bunurilor imobile.

Deficiențele includ lipsa unei liste unificate de servicii esențiale, absența obligațiilor clare pentru digitalizarea integrală (ex: servicii notariale și cadastrale rămân predominant offline), lacune în interoperabilitatea datelor între instituții (ex: solicitarea adevărurilor fizice în loc de schimb de date electronice) și adaptarea slabă la nevoile diasporei sau investitorilor străini (ex: lipsa traducerilor în engleză). Aceste probleme generează blocaje în activitatea antreprenorială, cresc costurile administrative și reduce atractivitatea Moldovei pentru investiții, conform concluziilor Raportului bazat pe analize legislative naționale și UE.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivele urmărite sunt: (i) aprobarea unei liste unificate de servicii esențiale pentru mediul de afaceri, validată prin consultări; (ii) elaborarea și implementarea unui plan de acțiuni pentru 2026 privind digitalizarea și îmbunătățirea experienței utilizatorilor (UX) acestor servicii; (iii) reducerea birocrăției, creșterea accesibilității online și alinierea la standarde europene de transformare digitală. Rezultatele scontate includ digitalizarea integrală a serviciilor (ex: eliminarea adevărurilor fizice prin schimb de date), disponibilitatea informațiilor în engleză și implementarea soluțiilor de identificare la distanță (ex: eKYC), măsurabile prin indicatori precum publicarea serviciilor în Registrul de stat al serviciilor publice și reducerea solicitărilor fizice cu 100% până la sfârșitul 2026.

Principalele prevederi: (1) Aprobarea Listei serviciilor esențiale (Anexa nr. 1), care include 16 servicii grupate în 5 domenii; (2) Aprobarea Planului de acțiuni (Anexa nr. 2), cu 14 acțiuni specifice pentru prioritizarea pentru digitalizarea serviciilor esențiale care încă nu sunt digitale și, respectiv, îmbunătățirea experienței utilizatorilor serviciilor esențiale pentru mediul de afaceri (ex: deschiderea afacerii, modificarea actelor statutare ale societății comerciale, eliminarea adevărului privind statutul străinului prin schimb de date prin platforma de interoperabilitate, elaborarea serviciului electronic pentru modificări în RSUD); (3) atribuirea responsabilităților instituțiilor vizate; (4) control asupra executării de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Elemente noi: introducerea unei liste formalizate de servicii esențiale pentru companii - inexistente anterior, aprobarea planului detaliat de acțiuni pentru remedierea constrângerilor identificate - cu termene și indicatori, obligația traducerii în engleză a documentelor și implementarea soluțiilor digitale pentru străini/diasporă.

Obiectivul principal urmărit prin aprobarea și ulterioară implementare a proiectului va contribui la digitalizarea totală a tuturor serviciilor pentru afaceri și va servi drept temelie pentru realizarea conceptului mai larg de eRezidență moldovenesc.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative analizate: (i) Menținerea status quo-ului fără intervenție (riscuri: actualizări întârziate a serviciilor, prioritizarea la digitalizare a serviciilor doar din perspectiva autorităților, perpetuarea blocajelor, pierderea investițiilor); (ii) Implementare parțială și îmbunătățiri voluntare/ne-esențiale de către instituțiile vizate (nu asigură obligativitate și termene ferme); (iii) Extinderea planului pentru toate serviciile publice (prea amplu, risc de dispersare a resurselor disponibile, necorespondere cu necesitățile imediate ale mediului de afaceri, impact economic marginal).

Acestea nu au fost selectate deoarece nu rezolvă problemele identificate în Raport, nu asigură alinierea la obiectivele Strategiei naționale de transformare digitală și Inițiativei de dezvoltare a afacerilor la distanță - „Contactless Business in Moldova” și nu oferă rezultate măsurabile pe termen scurt. Opțiunea propusă este optimă, fiind realistă, cuantificabilă și aliniată la resursele bugetare existente, prioritizând investițiile în serviciile cu cel mai mare impact economic.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public a fost analizat conform prevederilor Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 574/2024.

Nu au fost identificate impacturi majore asupra sectorului public, precum cele structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice. Totuși, se consideră că proiectul va optimiza investițiile curente în serviciile publice și va genera un impact pozitiv prin îmbunătățirea eficienței instituțiilor, valorificarea investițiilor publice în interoperabilitate (ex: schimb de date între IGM și ASP), facilitarea accesului antreprenorilor la servicii publice esențiale și mature digitale, reducerea sarcinilor administrative și creșterea capacităților digitale. Pe termen scurt (2026), acțiuni de reformă instituțională (ex: implementarea soluțiilor eKYC de EGA); pe termen mediu/lung, integrare în infrastructura digitală națională (RSUD, EVO). Nu implică modificări structurale majore, ci optimizarea competențelor existente și a investițiilor publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impactul financiar a fost analizat conform prevederilor Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 574/2024.

Nu au fost identificate impacturi financiare majore asupra bugetelor publice, ci doar ajustarea priorităților. Prevederile propuse nu presupun costuri suplimentare pentru punerea acestora în aplicare, ci o re-priorizare a investițiilor spre serviciile cu impact economic major. De asemenea, se estimează și un volum de economii prin reducerea procedurilor fizice (ex: eliminarea adeverințelor economisește timp și resurse administrative – atât pentru sectorul public, cât și pentru sectorul privat), precum și venituri generate prin creșterea atractivității pentru investiții străine prin simplificarea administrării afacerilor, cu impact direct asupra creșterii economice.

Pentru a estima impactul financiar, analiza s-a efectuat în baza principiului “costul total al tranzacției”, care include resursele pe care antreprenorul le consumă pentru a interacționa cu statul. Estimările au fost efectuate în baza la 3 (trei) metode de bază, după cum urmează:

1. Metoda Modelului Costului Standard (SCM)

Aceasta este metoda "clasică" folosită de Comisia Europeană pentru a măsura povara administrativă. Formula este: $Cost = Tarif \times (Timp \times Volum)$

- **Tarif:** Costul orei de muncă a administratorului/fondatorului (ex: 150 - 250 MDL/oră).

- **Timp:** Orele petrecute pentru deplasare, stat la coadă, completat formulare fizice.

- **Volum:** Numărul de interacțiuni pe an.

Exemplu comparativ (Estimare):

| Element de Cost | Înregistrare la Ghișeu | Înregistrare Online (ex: EVO / ASP)

| **Timp alocat** | 4-6 ore (drum, cozi, notar) | 0.5 - 1 oră (upload documente) |

| **Cost Oportunitate** | ~1,200 MDL (la un salariu mediu) | ~200 MDL |

| **Taxe Stat** | 100% din tarif | Adesea 0% sau reducere de 20-50% |

| **Consumabile** | Transport, fotocopii, notar | Semnătură electronică (cost amortizat) |

| **TOTAL ESTIMAT** | ~1,500 - 2,000 MDL | ~250 - 400 MDL |

2. Metoda Costului de Oportunitate (Productivitatea Pierdută)

Această metodă măsoară ce ar fi putut face antreprenorul cu timpul pierdut la ghișeu. Dacă un fondator de startup petrece 3 zile pe lună pentru birocrație fizică, el pierde 10-15% din timpul dedicat vânzării sau dezvoltării de produs.

- **Calcul:** Dacă cifra de afaceri medie a unui IMM este de $\$X\$$ MDL/an, o zi pierdută înseamnă $\frac{X}{250}$ (zile lucrătoare) pierdere de venit potențial.

- **Impact:** Digitalizarea transformă "timpul administrativ" în "timp generat de venituri".

3. Metoda "Shadow Pricing" (Costul Umbră al Corupției și Erorilor)

Interacțiunea umană la ghișeu lasă loc erorilor manuale sau tentativelor de "accelerare" neoficială a procesului.

- **Erori:** O cerere respinsă pentru o virgulă greșită înseamnă reluarea procesului (cost dublu). Sistemele online au validare automată a datelor.

- **Transparență:** Digitalizarea elimină intermediarii (consultanți care "cunosc pe cineva"). Economia pentru business este egală cu valoarea acelor "comisioane de urgență" care dispar într-un sistem digital transparent.

În scopul estimării impactului au fost colectate date statistice din partea I.P. Agenția Servicii Publice pentru anul 2025, care sunt în felul următor:

a. Numărul de solicitări pentru consultații legate de serviciile prestate în domeniul înregistrării de stat a persoanelor juridice: cca. 8655;

b. Numărul de înregistrări noi în Registrul de stat al unităților de drept (RSUD): 10323;

c. Numărul de modificări în actele de constituire: 40538;

d. Numărul de solicitări pentru dizolvări/radieri din RSUD: 10520;

e. Numărul total de registratori în țară: 76 și

f. Volumul de lucru al unui registrator per zi: 6 operațiuni pe zi.

Având în vedere un număr mediu de 120,000 de operațiuni pe parcursul unui an (care includ atât înregistrări noi, modificări și radieri), dacă fiecare solicitant va economisi MDL 1,500 prin procesul online, economii totale, doar în ceea ce privește colaborare cu I.P. Agenția Servicii Publice se estimează la MDL 180,000,000. Acești bani vor rămâne în companii pentru investiții, generând taxe suplimentare pe termen lung.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat a fost analizat conform prevederilor Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 574/2024.

Planul propus se aliniază cu inițiativele anterioare de e-guvernare din Moldova, care au demonstrat beneficii semnificative pentru afaceri prin reducerea birocrăției, a timpului și a costurilor administrative. Pe baza datelor din proiecte similare implementate în Moldova (cu sprijinul Băncii Mondiale, UE și instituțiilor locale), impactul estimat asupra mediului de afaceri poate fi cuantificat în termeni de economii financiare, creștere a eficienței și stimul economic. Se estimează următoarele beneficii economice pentru mediul de afaceri:

Reducerea costurilor administrative și de conformitate: Proiecte anterioare de digitalizare (cum ar fi modernizarea a 87 de servicii publice între 2018-2025) au generat economii totale de aproximativ 10 miliarde de lei pentru cetățeni și afaceri în ultimii 5 ani, prin eliminarea deplasărilor fizice, a hârtiei și a taxelor asociate. Pentru mediul de afaceri, digitalizarea serviciilor precum înregistrarea societăților, modificările în actele constitutive sau raportările statistice ar putea reduce costurile cu până la 15-20% per tranzacție, similar cu economiile observate în achiziții publice medicale (15.4% economii pe tranzacții de 60 milioane USD). De exemplu, eliminarea "Adeverinței privind confirmarea statutului străinului" prin schimb de date ar salva 40-60% de timp și costuri pentru investitori străini, exprimate prin economiile la costurile de operare, transport, resurse umane alocate pentru sarcini administrative, evitarea interacțiunii fizice și a riscurilor de corupție.

Costuri reduse pentru servicii bancare și notariale: Implementarea onboarding-ului online și a e-Notariatului ar permite accesul la servicii financiare și legale fără vizite fizice, reducând costurile operaționale cu 10-30% pentru IMM-uri. În contextul anterior, investițiile în digitalizare (46 milioane USD) au returnat economii de 100 de lei per leu investit, prin reducerea comisiunilor de procesare. Pentru afaceri, acest lucru înseamnă economii anuale de milioane de lei în comisioane bancare și notariale, mai ales pentru operațiuni transfrontaliere

Estimare totală: Dacă planul atinge ținta de 75% digitalizare a serviciilor G2B (govern to business) până la sfârșitul 2026 (extinzând realizările din 2025, când 307 din 408

servicii erau deja online), economiile pentru mediul de afaceri ar putea ajunge la 2-4 miliarde de lei anual, bazat pe tendințele anterioare (10 miliarde lei în 5 ani pentru cetățeni și afaceri combinate). Aceasta include reduceri în costuri de conformitate fiscală și statistică, unde raportările electronice (e-Factura, e-Cerere) elimină erori și penalități.

Reducerea timpului de procesare: Înregistrarea unei afaceri se va face integral online prin Registrul de stat al unităților de drept, reducând timpul de la zile/săptămâni la ore (similar cu modelul estonian, unde înregistrarea durează 1 zi). Pentru IMM-uri, care reprezintă majoritatea afacerilor din Moldova (cu o rată de adopție digitală de 40% vs. 95% la marile companii), acest lucru ar elibera resurse echivalente cu mii de ore de muncă anual, traducându-se în creștere a productivității cu 10-15%. Din punct de vedere financiar, prestarea serviciilor date în regim online va genera economii de aproximativ MDL 90,000,000 per an.

Acces îmbunătățit pentru investitori: Ghidurile în engleză și serviciile transfrontaliere (cum ar fi aprobarea investițiilor de importanță pentru securitatea statului) ar atrage mai mulți investitori străini, potențial crescând investițiile cu 20-30%, similar cu efectele observate în Europa de Est. Utilizarea crescută a serviciilor digitale (de la 38% în 2023 la peste 50% în 2025) a arătat deja o adopție mai mare printre antreprenori

Impact macroeconomic: Digitalizarea ar putea dubla creșterea economică proiectată (de la 4% la 8%), prin stimularea inovării în sectoare precum IT și servicii. În Europa de Est, țări ca Estonia au văzut creșteri similare prin registre digitale de afaceri, cu beneficii în exporturi și investiții.

4.4. Impactul social

Impactul social, asupra datelor cu caracter personal și asupra echității și egalității de gen a fost analizat conform prevederilor Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 574/2024.

Nu au fost identificate impacturi majore sociale care ar putea fi cauzate de proiectul propus.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prezentul proiect implică prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul prestării serviciilor publice digitalizate, inclusiv prin utilizarea mecanismelor de interoperabilitate și schimb de date între autorități, precum și prin accesarea registrelor de stat și utilizarea metodelor de identificare la distanță. Proiectul nu instituie scopuri noi de prelucrare, ci reglementează organizarea și digitalizarea serviciilor publice existente, prelucrarea datelor urmând a fi efectuată în limitele competențelor legale ale autorităților implicate

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu au fost identificate impacturi potențiale majore asupra echității și egalității de gen. Prevederile proiectului nu contravin normelor și prevederilor din domeniul social ale legislației UE, la care Moldova se armonizează și, prin urmare, nu ar afecta aspectele sociale

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul asupra mediului a fost analizat conform prevederilor Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 574/2024.

Nu au fost identificate impacturi potențiale majore care ar putea fi cauzate de proiect, conform următoarelor criterii:

- utilizarea resurselor naturale, a resurselor regenerabile și neregenerabile;
- emisiile de gaze cu efect de seră;
- poluarea mediului (a solului, apelor și aerului) și gestionarea deșeurilor;
- biodiversitatea și conservarea ecosistemelor;
- impactul asupra populației și sănătății umane;
- economia circulară și reciclarea;
- consumul de energie, eficiența și/sau performanța energetică;
- alte aspecte de mediu.

Prevederile proiectului nu contravin normelor și prevederilor legislației UE, la care Moldova se armonizează și, prin urmare, nu ar afecta aspectele de mediu.

4.6. Alte impacturi și informații relevante
Impact economic: creștere prin atragerea investițiilor; digital: accelerarea transformării (ex: eNotariat); social: incluziune pentru diaspora/străini.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>
Nu se aplică.
<i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i>
Nu se aplică
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere și consultare a procesului de elaborare a proiectului de hotărâre a fost publicat atât pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, la compartimentul „Transparență / Anunțuri privind consultările publice”, cât și pe portalul guvernamental: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16325 .
Proiectul a fost supus avizării de către Cancelaria de Stat, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii, Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Energiei, Ministerul Justiției, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Banca Națională a Moldovei, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Inspectoratul General pentru Migrație, Agenția Servicii Publice, Agenția Guvernare Electronică, Agenția de Investiții, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Serviciul Fiscal de Stat, Biroul Național de Statistică, Cadastrul Bunurilor Imobile, Camera Notarială, Asociația Băncilor din Moldova, Asociația TIC, CALM.
7. Concluziile expertizelor
În condițiile art. 36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, după avizare, proiectul va fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul de hotărâre de Guvern nu necesită aprobarea unor acte normative sau modificarea cadrului normativ.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea prevederilor proiectului nu necesită eforturi majore din partea autorităților și costuri semnificative de implementare.

Secretar de stat

Michelle ILIEV